

ΝΙΚΟΣ
ΜΠΑΚΟΥΝΑΚΗΣ
nbak@dolnet.gr

Μέντελσον

Η συλλογή του Ντάνιελ Μέντελσον «Περιμένοντας τους βαρβάρους» (μετάφραση Μαργαρίτα Ζαχαριάδου, Πατάκης) επιβάλλεται αμέσως με την απλότητα, τα επιχειρήματα αλλά και την πλοκή των κριτικών δοκιμίων. Τέσσερις μεγάλες ενότητες: Τα Κλασικά, Τραγικές Ηρωίδες (και άλλοι), Κάποιοι Σύγχρονοι, Ελληνίζοντες. Είκοσι τέσσερα κείμενα, εκτεταμένα κριτικά κείμενα που κινούνται στον χώρο της πολιτισμικής ιστορίας και των πολιτισμικών σπουδών, με μια σχεδόν ακροβατική μαεστρία στις συγκρίσεις, στους παραλληλισμούς και στις αναλογίες.

Ο Μέντελσον είναι από τους λίγους κριτικούς των φαινομένων της μαζικής κουλτούρας. Για παράδειγμα, το κείμενό του για το «Game of Thrones» (στην ενότητα «Κάποιοι Σύγχρονοι») είναι υποδειγματικό για τον τρόπο με τον οποίο αναλύει το ιδεολογικό πλαίσιο της σειράς σε σχέση με το βιβλίο του Τζορτζ Μάρτιν «Το τραγούδι της φωτιάς και του πάγου» όπου η σειρά στηρίζεται.

Ο Μέντελσον είναι κλασικός φιλόλογος. Και από τις σημαντικότερες σελίδες στο βιβλίο είναι αυτές όπου επιχειρεί τις αναλογίες ανάμεσα στον τραγικό μύθο και στο σήμερα. Η δολοφονία του JFK και ο θάνατος του Εκτορα. Ο μακελάρης του Μαραθωνίου της Βοστώνης Τάμελραν Τσαρνάεφ, η άρνηση πολλών αμερικανικών κομπετιών να δεχθούν την ταφή του στα νεκροταφεία τους και το θέμα του «άταφου» στην τραγωδία. Το δράμα του ποιητή Τεντ Χιους και η «Αλκίστις» του Ευριπίδη. Σαν μια ομοφυλόφιλη ερωτική τραγωδία παρουσιάζει ο Μέντελσον την ταινία «Το μυστικό του Μπρόκμπακ Μάουντεν» (βασισμένη σε διήγημα της Άννι Πρου) σε ένα σύντομο αλλά πολύ λυρικό κριτικό κείμενο.

Επισημαίνω με ενθουσιασμό τα κείμενα για τον Ρεμπό, τον Τενεσί Γουίλιαμς και τον Καβάφη. Ξεχειλίζουν από ιδέες. Για τον Καβάφη υπάρχει και δεύτερο κείμενο στη συλλογή: η αλληλογραφία Φόρστερ - Καβάφη. Κατά τον Μέντελσον, «ο Καβάφης είχε βρει τον τρόπο να μην τον περιορίζει στο γράψιμό του η ομοφυλοφιλική επιθυμία». Και εδώ βρίσκουμε ένα κλειδί για τον Μέντελσον και τη μέθοδό του. Ομοφυλόφιλος και ο ίδιος, «δεν έχει κάνει τον περιορισμό του καριέρα».

Το τελευταίο κείμενο της συλλογής «Ο μικρός Αμερικανός» είναι αυτοβιογραφικό. Η σχέση διά αλληλογραφίας με τη Μαίρη Ρενώ, μέσα από τα μυθιστορήματά της οποίας ο μικρός Μέντελσον ανακαλύπτει τον αρχαίο κόσμο αλλά και συνειδητοποιεί τη σεξουαλική ταυτότητά του.